

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem ve věci

žalobkyně: **D. K.**, nar.,
státní příslušností Kyrgyzstán,

zastoupené Mgr. Petrem Václavkem, advokátem,
sídlem Opletalova 25, Praha 1,

proti
žalovanému: **Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie,**
sídlem Olšanská 2, Praha 3,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 2. 2025, č. j. CPR-56812-3/ČJ-2024-930310-V223, takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 2. 2025, č. j. CPR-56812-3/ČJ-2024-930310-V223, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 14 140,- Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo částečně změněno rozhodnutí Policie ČR, Krajského ředitelství policie pro hl. m. Prahu, č. j. KRPA-385132-52/ČJ-2022-000022 -50 ze dne 2. 11. 2024,

kterým byla žalobkyni uložena povinnost opustit území členských států Evropské unie podle ustanovení § 50a odst. 2 písm. b) č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), se stanovením doby k opuštění území do 30 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, dále byla žalobkyni též uložena povinnost nahradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1 000 Kč. Rozhodnutí bylo změněno tak, že část výroku „*současně se podle ustanovení § 50a odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., stanoví doba k opuštění území členských států Evropské unie do země státního občanství cizince nebo třetí země, kde je oprávněn pobývat nebo která ho přijme, nejpozději do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.*“ byla nahrazena textem: „*Podle § 50 a odst. 3 zákona o pobytu cizinců se cizinci stanovuje doba k vycestování z území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace, do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.*“ Ve zbytku bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno.

2. Žalobkyně v žalobě namítla nepřiměřenost dopadů rozhodnutí správního orgánu I. st a napadeného rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života. Rozhodnutí je v rozporu s obecnou zásadou přiměřenosti stanovenou dle § 2 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Dále je nepřiměřené ve vztahu k hlediskům § 174a zákona o pobytu cizinců a dále čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Klíčovým pro posuzování přiměřenosti je i zdravotní stav, který je u žalobkyně prokazatelně zhoršený. Ten má také přímou vazbu na její pobytovou situaci, neboť právě její nucené vycestování z České republiky by mohlo zhoršit její pocity deprese a úzkosti. Byť je povinnost opustit území označována správními orgány jako nejmírnější správní opatření, může být i to shledáno nepřiměřeným z hlediska zásahu do základního práva jednotlivce na respektování soukromého a rodinného života. K tomu poukázala žalobkyně na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 6. 2022, č. j. 20 A 86/2021-51 a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2021, č. j. 3 Azs 45/2019-33.

3. Žalobkyně dále uvedla, že se v Kyrgyzstánu se stala obětí podvodu, kdy při prodeji bytu jí nebyly vyplaceny peníze. Proto přicestovala za svými syny do České republiky a v současnosti se nemá kam vrátit, nedisponuje zázemím ani prostředky k živobytí. Situace vyústila v propuknutí depresí, v jejichž důsledku se pokusila o sebevraždu. Správní orgán I. stupně i žalovaná zpochybňují význam, který má rodinné zázemí a dostatek péče obecně pro léčbu, resp. zvládání psychiatrických onemocnění. Není pochyb o tom, že vytržení ze zázemí by vedlo ke zhoršení zdravotního stavu. Synové s žalobkyní vycestovat nemohou, neboť by sami přišli o pobytová oprávnění ve formě zaměstnaneckých karet. Žalobkyně by se ocitla sama, bez stabilního zázemí, dohledu blízkých osob a pravděpodobně i lékařské péče. Psychiatrická onemocnění nelze bagatelizovat způsobem, jakým tak činí správní orgán I. stupně, stejně jako nelze bagatelizovat význam péče rodiny. Oba synové žalobkyně shodně uvedli, že matka je nemocná, potřebuje jejich péči a nepřejí si, aby vycestovala. V případech, kdy by nucené vycestování bylo nepřiměřené, nelze povinnost opustit území uložit. Žalovaná převzala nesprávné a nevhodné závěry správního orgánu I. stupně.

4. Žalobkyně dále namítla nedostatečně zjištěný skutkový stav věci. Řízení o povinnosti opustit území dle § 50a zákona o pobytu cizinců je řízením vedeným z moci úřední. Žalobkyně předložila lékařskou zprávu, která shrnuje vážnost jejího zdravotního stavu, psychiatrickou historii a výslovně se v ní uvádí, že potřebuje každodenní dohled. Rovněž z výsledků jejich synů plyne, že žalobkyně je odkázána na jejich přítomnost a podporu. Pokud správní orgán I. stupně či žalovaná chtějí toto zpochybnit, musí tak učinit na základě provedení dalších důkazů, a to z úřední povinnosti. Žalobkyně má za to, že splnila tzv.

povinnost tvrzení i důkazní. Její tvrzení se nejedná jako zjevně nepravdivá, správní orgány proto musí provést další dokazování, chtějí-li tvrzení žalobkyně zpochybnit. Skutkový stav byl zjištěn nedostatečně i ve vztahu k otázce, zdali má žalobkyně reálnou možnost přístupu ke zdravotní péči v zemi původu, a to nejen s ohledem na fungování zdravotnického systému v Kyrgyzstánu, ale i s ohledem na její věk a finanční situaci. Žalobkyně souhlasí, že tyto skutečnosti jsou rozhodující, avšak k závěru žalované o dostupnosti péče se neváže nic v obsahu spisového materiálu. Žalovaná dle žalobkyně zatížila rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti, ze spisu zřejmé není jasné, na základě čeho ke svým závěrům dospívá.

5. Žalobkyně rovněž namítla neobstarání závazného stanoviska dle § 120a zákona o pobytu cizinců, které neměl k dispozici ani správní orgán I. st. Žalobkyně k tomu poukázala na nedávný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2024, č. j. 2 Azs 316/2023-47. V projednávaném případě není dána žádná z výjimek, kdy by stanovisko Ministerstva vnitra nebylo třeba opatřovat. V případě žalobkyně nepřipadá v úvahu žádná z variant § 120a odst. a), c) nebo d) zákona o pobytu cizinců. Kyrgyzstán není bezpečnou zemí původu dle vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, v účinném znění. Není tak naplněna ani podmínka dle § 120a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. V případě žalobkyně přitom připadají v úvahu obavy z toho, jakým způsobem je v Kyrgyzstánu nahlíženo na psychiatrická onemocnění a jakými způsoby je zacházeno s osobami, které takovýmto onemocněním trpí. Správní orgány tak mají povinnost závazné stanovisko obstarat a tyto skutečnosti zjistit.

6. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Má za to, že všechny odvolací námitky řádně vypořádal. Domnívá se, že povinnost vyžadovat závazná stanoviska v případě řízení ve věci povinnosti opuštění území neplatí. To neznamená, že tento typ rozhodnutí není podroben posouzení situací v příslušné zemi, kdy tato povinnost vyplývá ze zásady non-refoulement dle čl. 5 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/115/ES (Návratová směrnice). Toto posouzení provádí Policie ČR na základě objektivně známých skutečností týkající se důvodné obavy, že by cizinci v zemi původu (nebo jiné zemi) hrozilo skutečné nebezpečí dle čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, tj. mučení nebo podrobování nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu. Žalovaný je přesvědčen o tom, že jeho rozhodnutí je souladné s právními předpisy ČR i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.

7. Soud ze spisového materiálu zjistil následující skutečnosti.

8. Dle úředního záznamu ze dne 1. 12. 2022 se žalobkyně dostavila dobrovolně na cizineckou policii k řešení legalizace pobytu. Kontrolou předloženého dokladu bylo zjištěno, že byl žalobkyni již dvakrát vydán výjezdní příkaz. Žalobkyně dále předložila potvrzení o podání žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu ze dne 4. 7. 2022 za účelem sloučení rodiny.

9. Správní spis dále obsahuje usnesení Ministerstva vnitra ze dne 25. 11. 2022, kterým bylo zastaveno řízení o žádosti ze dne 4. 7. 2022 z důvodu, že žalobkyně podala žádost na území, ač k tomu nebyla oprávněna.

10. Při výslechu dne 1. 12. 2022 žalobkyně sdělila, že je zdravá. Přicestovala dne 24. 12. 2019 do ČR letecky. Bylo to na základě víza – pozvání syna, které bylo platné do 22. 3. 2020. K dalším otázkám se žalobkyně nevyjádřila. Zaslala však správnímu orgánu písemné vyjádření. V tom uvedla, že než byla odmítnuta její kasační stížnost, podala žádost o dlouhodobý pobyt za účelem sloučení s rodinným příslušníkem. Vedla v danou chvíli více

pobytových řízení, dostavila se na policii, kde měla v plánu zjistit, zda jí svědčí fikce pobytu, a pokud nikoli, požádat o vízum za účelem strpění. Žalobkyni mělo být sděleno, že v jejím případě fikce platila, po zamítnutí žádosti šla proto žádat o výjezdní příkaz, tam jí ale bylo sděleno, že fikce neplatila. Z těchto důvodů nevycestovala. V ČR žalobkyně žádala o zaměstnaneckou kartu, mezinárodní ochranu a sloučení s rodinným příslušníkem, nyní žádá o vízum za účelem strpění. Financuje ji její syn. Je rozvedená, má dva syny. Má vážné zdravotní potíže. V Kyrgyzstánu nemá žádné blízké příbuzné, nemá tam ani bydlení. Vycestování z ČR by znamenalo vážné ohrožení jejího fyzického i duševního zdraví. Obává se ponižujícího zacházení v Kyrgyzstánu, neboť není muslimkou, kdy muslimové tvoří převážnou většinu a neberou navrátilce z Evropy jako sobě rovné. V případě nutnosti ale vycestuje dobrovolně.

11. Součástí správního spisu je dále lékařský nález pro posouzení zdravotního stavu ze dne 11. 11. 2022. V tom bylo mj. uvedeno, že žalobkyně bydlí sama, pracovala jako pekařka. Konstatován zhoršený zrak, astigmatismus, stp. kardiochirurgickém zákroku po pokusu o sebevraždu, stp. hemoragickém šoku.

12. Dále je součástí správního spisu předběžná propouštěcí zpráva z Psychiatrické nemocnice Bohnice ze dne 3. 3. 2020, ve které je uvedeno, že žalobkyně byla od 29. 1. 2020 do 3. 3. 2020 hospitalizována po vážném suicidálním pokusu, kdy se bodla několikrát do hrudníku a epigastria, byla operována, akutně hospitalizována.

13. Dále jsou součástí správního spisu zprávy konstatující, že žalobkyni má být provedena operace očí s tím, že dne 22. 7. 2022 potvrzuje zpráva oční kliniky provedení operace.

14. Dále je ve správním spise obsažena lékařská zpráva z Fakultní nemocnice Královské Vinohrady ze dne 13. 7. 2022, dle které byla žalobkyně hospitalizována od 21. 1. 2020 do 29. 1. 2020. V té mj. konstatováno, že v ČR není zaměstnána, má zde dva syny, fyzicky zdravá, má ale psychické potíže z důvodu životních problémů. Zpráva dokumentuje jisté ustálení situace po pokusu o sebevraždu.

15. Ve zprávě téže nemocnice ze dne 13. 7. 2022 dále uvedeno, že byla zjištěna srdeční arytmie.

16. Dle lékařské zprávy z psychiatrie ze dne 6. 1. 2023 je žalobkyně v evidenci ordinace od března 2020, poslední dobou měla takové změny stavu, že musí neustále brát medikaci, potřebuje dohled a pomoc jiné osoby.

17. Součástí správního spisu je dále informace o novém posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza za účelem strpění pobytu ze dne 25. 7. 2023, kdy bylo uvedeno, že žádosti žalobkyně o dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu se nevyhovuje.

18. Dne 8. 11. 2023 bylo správním orgánem I. st. vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států EU, a to podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

19. Toto rozhodnutí bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 4. 3. 2024 zrušeno a věc byla správnímu orgánu I. st. vrácena k novému projednání. Odvolací orgán dospěl konkrétně k závěru, že prvostupňové rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné, správní orgán I. st. nezjistil skutkový stav věci a nedostatečně posoudil dopady rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně.

20. Dne 15. 7. 2024 byl proveden výslech žalobkyně. Uvedla, že je zdráva. Stále se léčí na psychiatrii pro deprese. Užívá pravidelně léky. Finanční prostředky na další pobyt má, financují ji její děti. Sdělila, že je rozvedená a má v ČR dva syny, kdy oba zde mají povolen pobyt za účelem zaměstnání. Bydlí všichni společně na ubytovně. Žalobkyně sdílí pokoj s jedním ze synů, druhý má vlastní pokoj. Synové žalobkyni pomáhají a jsou jí oporou, kromě toho ji také financují. V Kyrgyzstánu nemá nikoho. V případě, že by musela vycestovat, by pro ni byl problém žít bez synů, kteří jí jsou oporou. Synové ji psychicky i finančně podporují. Je však schopna se o sebe starat sama. Nepotřebuje trvalý dohled synů, ti jsou stejně celý den v práci, žalobkyně s nimi je pouze tehdy, když v práci nejsou. V Kyrgyzstánu nemá žalobkyni nic. Překážkou vycestování je, že by chtěla být v ČR se svými syny. Nic jí ve vlasti nehrozí, je to pro ni bezpečná země. Synové odjet nemohou, dlouhodobě pracují v ČR.

21. Dále byla doložena lékařská zpráva z psychiatrie ze dne 28. 3. 2024 popisující, že v dané době žalobkyně trpí středně těžkou depresivní fází, potřebuje dohled a pomoc jiné osoby.

22. Dne 31. 7. 2024 požádal správní orgán I. st. o provedení pobytové kontroly na adrese ubytovny, kde měla žalobkyně bydlet se syny. Tato kontrola byla provedena dne 1. 8. 2024. V době kontroly byla přítomna žalobkyně a jeden ze synů, bylo sděleno, že synové se v péči o ni střídají. Žalobkyně je schopna si sama například nakoupit, není přímo odkázána na jejich péči. Na ubytovně bydlí od roku 2021.

23. Dne 7. 9. 2024 byl proveden výslech staršího syna žalobkyně, p. X. Syn sdělil, že v ČR pobývá za účelem zaměstnání, žije zde od roku 2018. Matka přijela do ČR asi před třemi lety na turistické vízum. Bydlí spolu s matkou a bratrem na ubytovně. Syn dále sdělil, že nevěděl o tom, že jeho matka zde nemá pobytové oprávnění. S matkou by mohl být v telefonickém kontaktu, pokud by vycestovala, ale nemá rád telefony. Také by mu vadilo, že mu matka již nebude moci prát oblečení či chystat jídlo. Matku finančně podporuje. Ví, že matka má psychické potíže, přesněji o nich nic neví, dle syna se matka snaží odhlížet od negativ života. Bojí se, že by bez jeho přítomnosti, kdy se jí snaží psychicky podporovat, spáchala v Kyrgyzstánu sebevraždu. Matka např. užívá zázvor, který dle ní má nadpřirozené schopnosti a snaží se podobné věci dávat do jídla i synovi, který s tím nesouhlasí. Matka mu řekla, že užívá léky, ty ale u ní neviděl. Matka se špatně orientuje, tak jí pomáhá. Se vzdálenými příbuznými z Kyrgyzstánu nejsou v kontaktu. V případě vycestování se obává toho, že by musel změnit práci, aby mohl matce zasílat potřebné peníze. Zároveň má obavy, že by si matka mohla v Kyrgyzstánu ublížit. Sám by nevycestoval, chtěl by zůstat v ČR a vydělávat peníze, pokud by to ale bylo nutné, vycestoval by a staral by se o matku.

24. Téhož dne byl proveden i výslech mladšího syna, p. X. Ten taktéž sdělil, že má v ČR povolení k pobytu za účelem zaměstnání, je zde od roku 2018. Matka přijela do ČR v roce 2020 na základě turistického víza, žádné jiné povolení neměla. Bydlí na ubytovně spolu s matkou, bratrem a přítelkyní. Matka nevycestovala, protože chce zůstat v ČR s ním a bratrem, právník jim sdělil, že zde matka je oprávněně. Matka nemá kam vycestovat, patrně by se mohla pokusit o sebevraždu, na matku si zvykl, sám na ní ale závislý není. Matka užívá antidepresiva. V Kyrgyzstánu pracovala matka 20 let jako lékařka. Pomáhají s bratrem matce finančně, on platí bydlení, bratr jídlo. Matka je finančně závislá, společně pak tráví volný čas, chodí např. na výlety. Je jí psychickou oporou, pomáhá s orientací. Do Kyrgyzstánu vycestovat nechce, má zde práci. Neví, zda v Kyrgyzstánu žijí nějakí příbuzní.

25. Dne 2. 11. 2024 vydal správní orgán I. st. rozhodnutí č. j. KRPA-385132-52/ČJ-2022-000022-50, kterým byla žalobkyni podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců uložena povinnost opustit území členských států EU.

26. Toto rozhodnutí bylo napadeným rozhodnutím částečně změněno. Rozhodnutí bylo změněno tak, že část výroku „*současně se podle ustanovení § 50a odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., stanoví doba k opuštění území členských států Evropské unie do země státního občanství cizince nebo třetí země, kde je oprávněn pobývat nebo která ho přijme, nejpozději do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.*“ byla nahrazena textem: „*Podle § 50a odst. 3 zákona o pobytu cizinců se cizinci stanovuje doba k vycestování z území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace, do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.*“ Ve zbytku bylo potvrzeno.

27. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.), přičemž při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

28. Podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 30. 6. 2023 rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie policie vydá cizinci, který není držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nebo pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.

29. Podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace policie vydá cizinci, který není držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nebo pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.

30. Soud úvodem poznamenává, že žalovaný v úvodu žalobou napadeného rozhodnutí v části, kde zmiňoval prvostupňové rozhodnutí, toto označil neúplným číslem jednacím, kdy správné označení tohoto prvostupňového rozhodnutí je č. j. KRPA-385132-52/ČJ-2022-000022-50.

31. Žalovaný dále změnil část výroku prvostupňového rozhodnutí, tak, že část výroku „*současně se podle ustanovení § 50a odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., stanoví doba k opuštění území členských států Evropské unie do země státního občanství cizince nebo třetí země, kde je oprávněn pobývat nebo která ho přijme, nejpozději do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.*“ byla nahrazena textem: „*Podle § 50a odst. 3 zákona o pobytu cizinců se cizinci stanovuje doba k vycestování z území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace, do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.*“. K tomu v odůvodnění uvedl: „*Ke změně výroku ohledně stanovení doby k vycestování z území členských států Evropské unie přistoupil odvolací orgán z důvodu novelizace zákona č. 326/1999 Sb. zákonem č. 173/2023 Sb., účinného od 01.07.2023, kdy čl. IV. bod 1 přechodných ustanovení je uvedeno: „Řízení podle zákona č. 326/1999 Sb. zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a do tohoto dne pravomocně neskončené se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 326/1999*

Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; v tomto řízení se však postupuje podle § 50 odst. 4, § 50a odst. 3 a § 118 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.“ Z výše uvedeného důvodu, tedy z důvodu změny územního vymezení, musel odvolací orgán změnit územní působnost stanovené povinnosti, v souladu se zněním zákona č. 326/1999 Sb. platného od 01.07.2023.“

32. K tomu soud konstatuje, že žalovaný změnil pouze část výroku týkající se stanovené lhůty k vycestování, kdy upravil množinu států, ze kterých je žalobkyně povinna vycestovat, respektive jejichž území je povinna opustit. Žalovaný však opomenul, že správní orgán I. st. ve svém rozhodnutí odchylně stanovil nejen státy, jejichž území je žalobkyně povinna opustit ve vztahu k 30denní lhůtě pro vycestování, ale stanovil jej shodně i k uložené povinnosti jako takové, kdy konkrétně uvedl, že žalobkyně je povinna opustit území členských států EU. Označení států provedených správním orgánem I. st. je tedy odlišné ještě v další části výroku, kterou žalovaný ponechal. Žalobkyni by tak bylo nelogicky uloženo opustit území členských států EU a zároveň vycestovat v 30denní lhůtě z území EU a smluvních států. Žalovaný ve svém úvodu chybně uvedl, že správní orgán I. st. svým rozhodnutím žalobkyni uložil povinnost opustit území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace, což však z prvostupňového rozhodnutí neplyne, z tohoto prvostupňového rozhodnutí vyplývá toliko uložení povinnosti opustit území členských států EU. Daná vada však nemá vliv na právní postavení žalobkyně natolik intenzivní, aby vedla ke zrušení rozhodnutí. Naopak ve prospěch žalobkyně správní orgány nestanovily žalobkyni povinnost vycestovat z Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace, jakkoli takto jistě nezamýšlely.

33. Soud dále shledal důvodnou námitku žaloby týkající se toho, že žalovaný si pro své rozhodnutí neobstaral závazné stanovisko. Lze plně odkázat na žalobou zmíněný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 316/2023 – 47 ze dne 9. 5. 2024, dle jehož právní věty: „*Správní orgán je povinen v řízení o uložení povinnosti opustit území členských států Evropské unie (§ 50a odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění do 30. 6. 2023) identifikovat konkrétní zemi, do které by měl cizinec vycestovat. Ve vztahu k ní musí posoudit, zda je vycestování cizince v souladu se zásadou non-refoulement (§ 179 citovaného zákona).*“

34. V odůvodnění rozsudku bylo mj. uvedeno: „[33] Ze zmiňovaného rozsudku velkého senátu SDEU jednoznačně plyne, že stěžovatelka byla povinna v řízení o uložení povinnosti opustit území členských států aplikovat zásadu non-refoulement. Aplikace této zásady může vyústit v to, že vůči cizinci neoprávněně pobývajícímu na území České republiky nelze vydat rozhodnutí o povinnosti opustit území.“

35. [34] Kromě zásady non-refoulement ukládá čl. 5 návratové směrnice povinnost zohlednit rodinný život a zdravotní stav cizince. Tato kritéria jsou v českém právním řádu obsažena v § 174a zákona o pobytu cizinců. Judikatura již v minulosti dovodila, že přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života je třeba posuzovat i v řízení o povinnosti opustit území, a to mimo jiné právě s poukazem na čl. 5 návratové směrnice (viz rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2017, č. j. 7 Azs 24/2017-29, body 23 a 24). Ke stejnému závěru dospěl navíc Nejvyšší správní soud i po přijetí § 174a odst. 3 zákona o pobytu cizinců, a to na základě přímé aplikace čl. 5 návratové směrnice (viz rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2018, č. j. 8 Azs 290/2018-27, body 14 a 15). Je proto zřejmé, že stěžovatelčin výklad nezohledňující v řízení o povinnosti opustit území členských států čl. 5 návratové směrnice je v rozporu s právem Evropské unie.

36. [35] Na tomto závěru nemůže nic změnit ani argument, že použití § 179 zákona o pobytu cizinců je explicitně předpokládáno v rámci rozhodování o správním vyhoštění (§ 120a zákona o pobytu cizinců), zatímco v rámci rozhodování o uložení povinnosti opustit území členských států nikoliv. Systematický výklad zákona nicméně nevyznívá tak jednoznačně, jak namítá stěžovatelka. Ustanovení § 179 zákona o pobytu cizinců je součástí části první, hlavy XVIII zákona o pobytu cizinců, která je nadepsána Společná ustanovení. Z hlediska systematického se tedy vztahuje na všechny instituty upravené v části první zákona, tj. i na řízení o povinnosti opustit území členských států. Zmiňované ustanovení v odst. 1 stanoví, že vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí. Samo na žádný konkrétní institut či ustanovení zákona o pobytu cizinců neodkazuje. Ze skutečnosti, že na něj zákon odkazuje pouze v § 120a upravujícím správní vyhoštění, nelze dovozovat, že zákaz uložení povinnosti vycestovat se nevztahuje i na další instituty upravené tímto zákonem. Z § 50a odst. 3 zákona o pobytu cizinců vyplývá, že povinnost opustit území členských států spočívá v povinnosti vycestovat. Chybějící odkaz v tomto ustanovení na § 179 téhož zákona sám o sobě nevylučuje jeho aplikaci v daném řízení. Jakékoli pochybnosti o aplikovatelnosti § 179 zákona o pobytu cizinců na rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států jsou vyvráceny jeho eurokonformním výkladem. Jak totiž Nejvyšší správní soud uvedl výše, zásada non-refoulement vychází z mezinárodních závazků České republiky a práva Evropské unie. Nutnost ji zohlednit je obsažena i v čl. 5 návratové směrnice. Sám o sobě nejednoznačný argument systematickou zákona nemůže mít přednost před plněním mezinárodních závazků České republiky.

37. [36] Stěžovatelka argumentuje tím, že podle aktuálního právního rámce upravujícího řízení o vyhoštění není povolána ani vybavena k tomu, aby sama posuzovala, zda vycestování cizince nebrání zásada non-refoulement. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že pokud je Policii České republiky (resp. jejím útvarům tvořícím jednotlivé správní orgány) svěřena pravomoc vést řízení o uložení povinnosti opustit území členských států, je oprávněna sama posoudit všechny hmotněprávní otázky, na nichž závisí, zda bude vydáno rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států, či nikoliv. Je-li její povinností před vydáním rozhodnutí posoudit, zda vycestování cizince není v rozporu se zásadou non-refoulement, musí tomu uzpůsobit své organizační záležitosti tak, aby byla schopna tomuto požadavku po odborné stránce dostát. Tyto obtíže organizačně-personálního charakteru nejsou důvodem pro to, aby Nejvyšší správní soud zaujal právní názor, jenž by stěžovatelce sice vyhovoval, byl by však v rozporu s mezinárodními závazky České republiky a eurokonformním výkladem § 50a odst. 2 ve spojení s § 179 zákona o pobytu cizinců.

38. [37] Ustanovení § 120a zákona o pobytu cizinců, jež pro řízení o správním vyhoštění svěřuje posuzování souladu rozhodnutí o vyhoštění se zásadou non-refoulement Ministerstvu vnitra, které pro účely tohoto řízení vydává závazné stanovisko, neznamená, že by v jiném řízení, na které by nebylo možné tuto procesní konstrukci přenést, zbavoval stěžovatelku kompetence posuzovat dopady rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států na respektování zásady non-refoulement. Lze ostatně dodat, že podle § 120a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném od 1. 7. 2023, je stěžovatelka i v řízení o správním vyhoštění oprávněna posoudit možnost vycestování cizince, a dospěje-li k závěru, že možné není, nemusí vyžadovat závazné stanovisko Ministerstva vnitra. Závazné stanovisko Ministerstva vnitra tak má smysl pouze za situace, kdy samotná policie má za to, že vycestování cizince nic (tedy ani § 179 zákona o pobytu cizinců) nebrání. To potvrzuje i důvodová zpráva k zákonu č. 173/2023 Sb., jímž bylo zmíněné ustanovení novelizováno: „Doplňuje se výjimka, kdy Policie ČR v rámci rozhodování

o správním vyhoštění není povinná vyžádat si závazné stanovisko ministerstva, zda je vycestování cizince možné, v těch případech, kdy má sama Policie za to, že vycestování cizince možné není. Tím se zjednoduší administrativní zatížení jak na straně Policie ČR, tak i na straně ministerstva bez zásahu do přezkumu souladu rozhodnutí s principem non-refoulement.“

39. Dle soudu je z citovaných pasáží jednoznačně patrné, že i v řízení o povinnosti opustit území je povinností správních orgánů se zabývat zásadou non-refoulement. Soud se proto zaobíral tím, zda správní orgán I. st. a poté žalovaný tuto povinnost splnili.

40. Soud shledal pochybení správního orgánu I. st. i žalovaného, pokud jde o jimi provedené zhodnocení zásady non-refoulement. K tomu lze konstatovat, že v prvostupňovém rozhodnutí se sice správní orgán I. st. detailně zaobíral posouzením dopadů tohoto rozhodnutí do života žalobkyně, odůvodnění však neobsahuje úvahu ve vztahu k zemi, do které má žalobkyně vycestovat, tj. ohledně Kyrgyzstánu, která by se jakkoli týkala otázky bezpečnosti nebo obecné situace v zemi ve vztahu k zásadě nenavracení. Správní orgán I. st. pouze na straně 11 svého rozhodnutí zmínil, že tuto zásadu je třeba dodržet. Žalovaný pak k tomu v rozhodnutí uvedl pouze stručnou poznámku, že: „*nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by bránily účastníci řízení k vrácení do země původu, a které by byly v rozporu se principem non-refoulement.*“

41. Z hlediska citovaných závěrů soud uvádí, že dle rozsudku NSS je správní orgán předně povinen určit zemi, do které má cizinec v případě uložení povinnosti opustit území vycestovat. K tomu Nejvyšší správní soud podotkl, že „*To vyplývá z čl. 3 odst. 3 a 4 návratové směrnice, jak byly vyloženy SDEU a v jejichž světle je třeba vykládat požadavky kladené na odůvodnění rozhodnutí dle § 50a zákona o pobytu cizinců.*“ V nyní řešeném případě se jedná o žalobkyni z Kyrgyzstánu, kdy ze strany správního orgánu bylo tedy očekávatelné, že bude hodnotit možnost vycestování žalobkyně do tohoto státu. Žalovaný ve svém rozhodnutí opakovaně uváděl zmínku o „domovském státě“, tj. o Kyrgyzstánu, žádný jiný stát, kam by se žalobkyně měla vracet, výslovně neoznačil. Také ve výše citované větě, která jediná se zabývá zásadou non-refoulement, žalovaný zmínil návrat do země původu žalobkyně. Lze tedy mít za to, že státem pro vycestování žalobkyně měl být dle žalovaného Kyrgyzstán.

42. Z obsahu citované relevantní části odůvodnění žalovaného (tj. oné jedné věty) však není nijak zřejmé, na základě čeho žalovaný hodnocení prováděl. Ve spise nejsou přítomny žádné dokumenty, které by se situací v Kyrgyzstánu jakkoli zaobíraly. Žalovaný si pak neobstaral ani závazné stanovisko. Dle soudu je postup, kdy žalovaný pouze bez jakéhokoli bližšího odůvodnění uvede, že nenalezl skutečnosti, které by bránily žalobkyni v návratu do země původu, v kontextu požadavků vyjmenovaných Nejvyšším správním soudem v citovaném rozsudku neakceptovatelný a nepřezkoumatelný. Žalovaný rezignoval na řádné posouzení zásady non-refoulement ve vztahu k vycestování žalobkyně do Kyrgyzstánu (a případně jiných zemí). Soud proto z uvedených důvodů shledal odůvodnění žalovaného jako nedostatečné a bude nezbytné toto provést znovu se zohledněním požadavků citovaného rozsudku NSS. Nejde jen o to, že si žalovaný ani správní orgán I. st. neopatřili závazné stanovisko, ale z rozhodnutí musí být jasně patrné, z jakých skutečností žalovaný (správní orgán I. st.) při hodnocení zásady non-refoulement ve věci žalobkyně vůbec vycházeli. Sám žalovaný ostatně ve vyjádření k žalobě soudu sdělil, že si je vědom toho, že má povinnost zjišťovat skutečnosti ohledně zásady non-refoulement.

43. Soud k tomu dále podotýká, že z obsahu správního spisu je zřejmé, že žalobkyně svá tvrzení ohledně možnosti návratu do Kyrgyzstánu poněkud modifikovala, kdy v písemném

sdělení zaslaném správnímu orgánu po prvním výsledku ze dne 1. 12. 2022 například uvedla, že má obavy v zemi původu z ponižujícího zacházení, jelikož není muslimkou, kteří tvoří v zemi převážnou většinu s tím, že postoj muslimů k osobám, které se vrací z Evropy, je podle žalobkyně negativní. Později při výsledku dne 15. 7. 2024 pak pouze sdělila, že překážkou vycestování by bylo, že by se o ni již nemohli starat její synové. Žádné obavy v souvislosti s bezpečností v zemi naopak již nevyjevila. Dané však nemůže na výše uvedených závěrech nic změnit, neboť ani sdělení účastníka řízení o tom, že nemá obavy z návratu do země původu, není důvodem pro vynechání zhodnocení návratu cizince do určené země ve vztahu k zásadě non-refoulement a posouzení možných překážek vycestování.

44. U žalobkyně bylo na místě se touto zásadou zabývat podrobněji, a to konkrétně i z hlediska jejího psychického onemocnění – dokumentované deprese, neboť odepření patřičné zdravotní péče v zemi původu by mohlo znamenat i její bezprostřední ohrožení na životě v případě vycestování.

45. Posouzení návratu do Kyrgyzstánu ve vztahu k tomuto onemocnění bylo zároveň potřeba provést i v souvislosti s hodnocením dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života (zejména kritériem zdravotního stavu). Lze k tomu poukázat na již citovanou pasáž zmíněného rozsudku NSS: *„Kromě zásady non-refoulement ukládá čl. 5 návratové směrnice povinnost zohlednit rodinný život a zdravotní stav cizince. Tato kritéria jsou v českém právním řádu obsažena v § 174a zákona o pobytu cizinců. Judikatura již v minulosti dovodila, že přiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života je třeba posuzovat i v řízení o povinnosti opustit území, a to mimo jiné právě s poukazem na čl. 5 návratové směrnice.“*

46. Soud tedy považuje ve věci žalobkyně za rozhodné zhodnocení jejího zdravotního stavu v kontextu možnosti vycestovat do domovské země, a to jak z hlediska dodržení zásady non-refoulement, tak co se týče možných nepřiměřených dopadů do jejího soukromého a rodinného života.

47. Žalovaný v napadeném rozhodnutí poukázal ke zdravotnímu stavu žalobkyně na to, že ze skutkových zjištění vyplynulo, že žalobkyně je schopna se o sebe postarat sama i bez svých synů. Bylo zjištěno, že ti jsou po značnou dobu dne v zaměstnání a žalobkyně se o sebe byla schopna v této době starat sama včetně brání léků. Žalovaný dále shledal, že právě dodržování medikace je u léčby onemocnění žalobkyně zásadní. Dále žalovaný konstatoval, že: *„Na základě výše uvedeného je tedy rozhodující, zda v domovském státě lze účastníci řízení poskytnout odpovídající odbornou péči jako v České republice. Odvolací orgán je toho názoru, že lékařská péče v Kyrgyzstánu v době neomezeného přístupu k informacím a historické možnosti studia lékařského oboru v zahraničí je i v tomto státě zdravotní péče ve výše uvedeném oboru na takové úrovni, aby byla dostatečně zajištěna ambulantní péče o osoby trpícími psychickými problémy.“*

48. Z toho je patrné, že žalovaný považoval shodně s názorem soudu za stěžejní (ve vztahu k zásadě non-refoulement i hodnocení dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně) to, zda a do jaké míry je v domovském státě žalobkyně dostupná lékařská péče pro její onemocnění. Jeho závěry jsou však dále nepřezkoumatelné, ba nepřijatelné, žalovaný totiž neuvedl žádný zdroj informací, na základě kterého učinil závěr o dostupnosti péče v Kyrgyzstánu, pouze bez oporu jakéhokoliv podkladu uvedl, že je názoru, že je v Kyrgyzstánu daná péče na potřebné úrovni.

49. Soud se neztotožňuje s žalobkyní, že by si měl žalovaný opatřovat znalecký posudek za účelem zjištění jejího zdravotního stavu. Dle soudu bylo z obsahu správního spisu

dostatečně zřejmé a bylo dostatečně prokázáno, že žalobkyně má vážné psychické obtíže. Ty byly řádně doloženy lékařskými zprávami popsány v úvodních bodech tohoto rozsudku. Žalovaný neměl o tom, že žalobkyně těmito problémy trpí, žádné pochybnosti. Nijak nerozporoval ani pokus o sebevraždu.

50. Bylo však na žalovaném, aby se ve vztahu k onemocnění žalobkyně zabýval tím, zda žalobkyně může v případě vycestování do Kyrgyzstánu (nebo jiné země) pokračovat ve své léčbě, bylo podstatné zhodnotit dostupnost adekvátní lékařské péče z hlediska onemocnění žalobkyně, potažmo v kontextu její situace, věku a dostupných finančních možností a to na základě zjištěných poměrů v zemi původu. Soud nijak nezpochybňuje, že návrat žalobkyně do Kyrgyzstánu může být možný a může být i vhodným řešením, kdy touto cestou si žalobkyně může vyřídit pobytové oprávnění do ČR, nicméně nelze po ní požadovat, aby vycestovala, pokud by v Kyrgyzstánu nebylo možné zajistit dostatečnou péči včetně nezbytných léků. V této souvislosti soud poukazuje na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 13. prosince 2016 ve věci č. [41738/10](#) – Paposhvili proti Belgii, dle kterého při posuzování, zda by vyhoštění znamenalo vystavení vyhošťované osoby nelidskému a ponižujícímu zacházení z důvodu jejího zdravotního stavu, musí vnitrostátní orgány zkoumat, zda existují „velmi výjimečné okolnosti a závažné humanitární důvody“, které by mohly vést k závěru o porušení článku 3 Úmluvy (*D. proti Spojenému království*, č. [30240/96](#), rozsudek ze dne 2. května 1997, § 52–53). Cizinec, kterému byla uložena povinnost vycestovat ze země, se však podle Soudu nemůže dovolávat práva setrvat na území tohoto státu za účelem využívání zdravotních, sociálních nebo dalších služeb (*N. proti Spojenému království*, cit. výše, § 42). Vyhošťujícímu státu nelze přičítat tvrzenou budoucí újmu, která neplyne z úmyslného jednání nebo opomenutí orgánů veřejné moci přijímajícího státu či nestátních aktérů, ale z přirozeně se vyvíjející nemoci a nedostatku zdrojů pro potřebnou zdravotní péči v cílové zemi. Úmluva navíc dle Soudu chrání hlavně občanská a politická práva. Pokud by členské státy Rady Evropy musely neoprávněně pobývajícím cizincům poskytovat bezplatnou a neomezenou péči, představovalo by to pro ně „příliš velké břemeno“ (*N. proti Spojenému království*, § 44). Velmi výjimečné případy, ve kterých článek 3 Úmluvy znemožňuje vyhoštění, je nutno dle ESLP chápat tak, že pokrývají situace, kdy je vyhošťována vážně nemocná osoba, u níž závažné důvody zakládají domněnku, že ačkoliv není v bezprostředním ohrožení života, nedostatek vhodné péče či přístupu k ní v přijímající zemi představuje riziko skutečnému nebezpečí vážného, rychlého a nevratného zhoršení jejího zdravotního stavu vedoucího k intenzivnímu utrpení nebo výraznému snížení předpokládané délky života. Soud dále zdůraznil, že tyto situace naplňují vysoký standard pro uplatnění zákazu vyhoštění cizinců trpících závažnou nemocí podle článku 3 Úmluvy. Soud dále upřesnil, že je na cizinci, aby předložil důkazy o existenci takových závažných důvodů. Na příslušných vnitrostátních orgánech následně je, aby cizincem tvrzené riziko podrobily pečlivému přezkumu a veškeré vyvstávající pochybnosti s ohledem na předvídatelné důsledky vyhoštění vyvrátily. Dostatečná a vhodná může být i péče na nižší úrovni, než je péče dostupná ve vyhošťujícím státě. Příslušné orgány však musí ověřit, zda je zdravotní péče obecně dostupná v přijímacím státě dostatečná a vhodná k léčbě onemocnění tak, aby vyhošťovaná osoba nebyla vystavena zacházení v rozporu s článkem 3 Úmluvy. Zároveň musí vzít v potaz i to, zda tato osoba bude mít v přijímajícím státě reálný přístup k vhodné péči a zdravotnickým zařízením, jakož i náklady spojené s léčbou, sociální a rodinné vazby a vzdálenost, kterou musí překonat, aby přístup k péči získala. V případě pochybností je povinností vyhošťujícího státu opatřit si diplomatické záruky, které by případnému zacházení v rozporu s článkem 3 Úmluvy zabránily.

51. Správní orgány nevysvětlily, na základě čeho dospěly k závěru o dostupnosti lékařské péče v Kyrgyzstánu, aniž by za tímto účelem opatřili relevantní informace, které by byly součástí správního spisu. Zdroji těchto informací mohou být zprávy různých mezinárodních organizací zabývajících se otázkami dostupnosti zdravotní péče. V případě potřeby si může správní orgán také vyžádat potřebná zjištění od jiných správních orgánů. I kdyby tyto skutečnosti byly správním orgánům známy z úřední činnosti z jiných případů, bylo třeba na takové zkušenosti výslovně poukázat. Stávající závěr správních orgánů o dostupnosti péče v Kyrgyzstánu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů a nemá oporu v obsahu správního spisu. Správní orgány se zaměřily na detailní rozbor pobytové situace žalobkyně a vývoje jejího onemocnění v čase včetně posouzení míry závislosti na dětech, což byl správný postup, avšak nelze rezignovat na rozhodnou otázku ohledně posouzení toho, zda v případě vycestování bude mít žalobkyně možnost v léčbě pokračovat, když, jak sám žalovaný uvedl, je pro zachování zlepšeného psychického stavu podmínkou brát stanovené léky. Soud poznamenává, že mladší syn při výslechu dne 7. 9. 2024 sdělil, že žalobkyně měla v Kyrgyzstánu pracovat 20 let jako lékařka, ani tomuto tvrzení ale správní orgány pozornost nevěnovaly a nebylo ničím ověřeno, přičemž soud má za to, že jej v kontextu pouze tohoto výslechu nelze přeceňovat. S ohledem na obsah sdělení staršího syna se lze spíše domnívat, že žalobkyně nebyla lékařkou, ale spíše se zajímala o otázky zdraví, soud ale dodává, že nelze samozřejmě bez dalšího ani zcela vyloučit, že žalobkyně mohla být skutečně lékařkou, jakkoli se toto jeví nepravděpodobné.

52. Soud dodává, že lze poukázat dále například na rozsudek NSS ze dne 21. 1. 2022, č. j. 5 Azs 70/2020 – 103, ve kterém sice šlo o řízení ve věci mezinárodní ochrany, nicméně bylo v něm řešeno, jakým způsobem má být vypořádána otázka posouzení dostupnosti péče v Kyrgyzstánu ve vztahu k zásadě non-refoulement. Soud konkrétně uvedl, že: „[44] Žalovaný si tak měl k posouzení tvrzení stěžovatelů o nedostupné a navíc nedostatečné lékařské péči o vážně zdravotně postiženou nezletilou stěžovatelku e) obstarat odpovídající informace o zemi původu a tyto informace řádně zhodnotit tak, aby jeho závěry mohly být považovány za dostatečně podložené a úvaha o neudělení humanitárního azylu přezkoumatelná. Správní spisy však neobsahují jedinou informaci o zemi původu, která by se týkala dostupnosti a úrovně zdravotní péče pro zdravotně postižené děti v Kyrgyzstánu či dalších (sociálních, vzdělávacích) podmínek, které jsou pro život zdravotně a mentálně postiženého dítěte důležité. [45] Hodnocení věci žalovaným tak nelze akceptovat, neboť úvaha žalovaného o tom, že zdravotní stav nezletilé stěžovatelky e) nepředstavuje případ zvláštního zřetele hodný, který by odůvodňoval udělení humanitárního azylu, nemá oporu ve spisech. Tím žalovaný znemožnil správním soudům přezkoumat jeho závěry založené na správním uvážení zákonem předpokládaným způsobem. Bylo tedy na krajském soudu, aby pro tuto v žalobě důvodně vytýkanou vadu rozhodnutí žalovaného zrušil, což ovšem krajský soud neučinil, namísto toho námitky stěžovatelů k této otázce zamítl s argumentací, s níž se Nejvyšší správní soud nemůže ztotožnit. [46] Nejvyšší správní soud přitom zdůrazňuje, že ve světle výše zmíněných okolností není v projednávané věci rozhodné to, že stěžovatelce e) byla určitá zdravotní péče dříve v zemi původu poskytována [konkrétně byla dle tvrzení stěžovatelky a) opakovaně hospitalizována, užívala léky, bylo jí prováděno vyšetření EEG a absolvovala masáže], ale to, zda jí zdravotní péče bude poskytována v případě jejího návratu do země původu, resp. na základě jakých podmínek a v jakém rozsahu.“ (...) „[62] Nejvyšší správní soud uzavírá, že shledal kasační námitky důvodnými v tom ohledu, že si žalovaný neobstaral a tudíž ani nezhodnotil informace o dostupnosti a úrovni lékařské péče o zdravotně postižené děti (včetně mentálního postižení) ani o dalších podmínkách života takových osob v

zemi původu k otázce, zda žádosti stěžovatelů představují případy zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu.“

53. Ohledně dalších hodnocených kritérií dle § 174a zákona o pobytu cizinců soud konstatuje, že správní orgán I. st. vypořádal tato kritéria velmi podrobně, kdy se zabýval všemi tvrzenými i zjištěnými skutečnostmi případu žalobkyně, zejména otázkami jejich rodinných vazeb. Žalovaný jeho závěry potvrdil.

54. Soud k tomu dále uvádí, že z v úvodu popsaných dokumentů založených ve správním spise je patrné, že žalobkyně se ohledně některých skutečností vyjádřila pokaždé poněkud odlišně. Například je tomu tak, jak soud již poznamenal výše, ohledně žalobkyni zmíněných obav souvisejících s návratem do Kyrgyzstánu z bezpečnostního pohledu. Odlišnosti lze však nalézt i ohledně jiných informací, např. žalobkyně v jednom případě sdělila, že bydlí sama, jindy uvedla, že bydlí na ubytovně se svými syny. Správní orgán I. st. v tomto směru postupoval řádně a pobyt žalobkyně ověřil pobytovou kontrolou v ubytovně, kde byla v dobu kontroly žalobkyně přítomna.

55. Soud má za dostatečně prokázané, že žalobkyně bydlela v ČR se svými syny na ubytovně, kdy péče o ni ze strany synů byla převážně v rovině, že ti jsou zvyklí s ní trávit čas. Starší syn také přiznal, že matka vyřizuje některé záležitosti jako praní prádla či chystání jídla. Synové dále matku finančně podporují. Opakovaně byla ze strany synů vyjádřena obava, že když by se měla matka vracet do Kyrgyzstánu, mohla by tam mít potíže s orientací, jak má i v ČR, a především by se pak mohla znovu pokusit o sebevraždu.

56. Soud konstatuje, že se ztotožňuje s hodnocením správního orgánu I. st. a také žalovaného potud, že nebylo prokázáno, že by žalobkyně byla zcela závislá na svých synech ve smyslu, že by nebyla schopna žádných samostatných úkonů. Sami synové i žalobkyně naopak opakovaně sdělili, že žalobkyně je například schopna si sama nakoupit či obstarat základní věci. Shodně však synové potvrdili špatnou orientaci matky, které pomáhají, tráví s ní volný čas a finančně ji podporují. Dle obou synů by v případě vycestování matky zde bylo riziko, že se opět pokusí spáchat sebevraždu nebo bude v zemi původu řešit nějaké komplikace. Lze také uvést, že synové shodně vyloučili možnost vycestování spolu s matkou, kdy nicméně starší syn doplnil, že pokud by to bylo nevyhnutelné, byl by ochoten s žalobkyní vycestovat a starat se o ni. Soud tudíž nepovažuje variantu vycestování žalobkyně spolu s jedním či oba syny do Kyrgyzstánu za nemožnou, a to tím, spíše, že by se nemuselo jednat o nijak trvalou záležitost, když žalobkyni nebyl do ČR vstup do budoucna zakázán a vycestování by tak mohlo spočívat v zajištění termínů pro vyřízení dalšího pobytového oprávnění do ČR pro žalobkyni, kdy předchozí řízení o žádosti o toto oprávnění bylo zastaveno z důvodu, že žalobkyně podávala žádost v ČR, k čemuž však nebyla oprávněna. Alternativně by žalobkyně mohla do Kyrgyzstánu vycestovat i sama, neboť jak soud již uvedl, nebyla zjištěna naprostá závislost na osobní péči synů, jedná se spíše o psychickou podporu synů pro matku. Podmínkou takového závěru však je, jak soud výše rozvedl, že nebude tímto ohrožena její zdravotní péče. S žalobním tvrzením o tom, že synové žalobkyně s ní vycestovat do Kyrgyzstánu nemohou, jelikož by tím ohrozili svá pobytová oprávnění v ČR (zam. karty), se soud neztotožňuje. Pokud žalovaný dojde k závěru o tom, že vycestování žalobkyně do Kyrgyzstánu či jinam, je možné, bude naopak na synech, aby zvážili své možnosti zajištění péče o žalobkyni. Z ničeho neplyne, že by vycestování synů s žalobkyní bylo nemožné z nějakých jiných příčin vyjma namítaného ohrožení pobytových oprávnění.

57. Ze shora uvedených důvodů soud napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. zrušil, a to pro nepřezkoumatelnost z důvodu důvodů a dále podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť žalovaným zjištěný skutkový stav o zdravotní péči v zemi původu nemá oporu ve správním spisu. V novém rozhodnutí bude nutné stanovit, z jakého území se žalobkyni ukládá povinnost vycestovat, respektive které má opustit (EU, smluvní státy). Zejména bude nezbytné se zabývat zásadou non-refoulement ve vztahu k vycestování žalobkyně do Kyrgyzstánu. V této souvislosti bude zásadní doplnit obsah správního spisu o informace popisující stav zdravotní péče v Kyrgyzstánu ve vztahu k potížím žalobkyně. Pokud tato zjištění prokáží, že určitá adekvátní péče v Kyrgyzstánu dostupná je, bude teprve možné dospět k závěru, že žalobkyně může do země původu vycestovat, vše za předpokladu, že nebudou zjištěny nepřiměřené dopady rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně, tj. nezmění se například míra závislosti žalobkyně na osobní péči synů.

58. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla ve věci samé úspěšná, proto jí přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady vynaložené žalobkyní v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 2 úkony [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. – tj. převzetí zastoupení, písemné podání k soudu] právní služby v částce 4 620 Kč za jeden úkon, celkem 9 240 Kč (§ 7, § 9 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb.) a náhradu hotových výdajů v částce 450 Kč za jeden úkon, celkem 900 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Dále jsou náklady řízení žalobkyně tvořeny zaplaceným soudním poplatkem 4 000,- Kč. Celkem 14 140 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V Praze 14. 4. 2025

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce